

MORGEN
STAP IK
ERVIT

WIL JE ER ALSJEBLIEFT BIJ ZIJN?

BLOMSTER

Voor mijn kinderen

Morgen stap ik eruit
© 2020 - Blomster

Eerste druk, december 2020

Eindredactie: Laurens Tieleman
Redactie: www.jethopster.nl
Vormgeving: www.marjanbakker.nl

ISBN 978-90-83048505 (paperback)
ISBN 978-90-83048512 (e-book)
NUR 402/320/749

Morgenstapikeruit.nl
Blomster@morgenstapikeruit.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle overeenkomsten tussen de beschreven ontwikkelingen en personages in dit boek én de door de schrijver persoonlijk beleefde gebeurtenissen en bestaande personen berusten op eigen interpretatie van de schrijver. Het verhaal is slechts gebaseerd op haar leven.

Geen waarheid is zo aanwezig
als die er niet mag zijn.

Manu Keirse

INHOUD

	Voorwoord	9
1	Zondag	11
2	Wester	14
3	Burn-out	29
4	Oostenrijk	52
5	De Veluwe	60
6	Op een kier	84
7	Poging	100
8	Vijftig	133
9	Afscheid	146
10	Rouw	182
11	Smaad en laster	191
12	Schrijven	221
13	Visite	229
	Dankbaar	233

3 okt. 2012 14:00

Hallo Linde,
Het is op, het gaat
niet en wil niet meer.
Morgen om 1700 stap
ik er uit, ik zou het
heel fijn vinden als je
erbij wil en kan zijn.
Laat me aub weten of
en hoe laat je komt.
Wester

VOORWOORD

Het was een paar dagen na Westers afscheid, dat ik de praktijkondersteuner, naar wie ik door de huisarts was doorverwezen, opgelucht de hand schudde. Ik bedankte haar voor haar steun en verwachtte dat ik de draad weer zou kunnen oppakken. Naïef natuurlijk. In de zeven daaropvolgende jaren raakte ik mezelf volledig kwijt en moest opnieuw hulp zoeken. Niet alleen voor mezelf. Ik was vastgelopen in het leven en dat terwijl ik al zo veel los had moeten laten.

Zevenenvijftig was ik en ik -nee: we!- Wester en ik hadden twee heerlijke kinderen. Kiek en Pom. We verloor, we waren verliezers, alle vier. Wester, mijn liefste, mijn man, de vader van onze kinderen, en twee derde van mezelf minstens was ik kwijt. Jarenlang was er te veel van me geëist, ik was moe. Ik moest iets doen maar bij wie kon ik terecht? Het vertrouwen in artsen, psychiaters, familie en vrienden, werkelijk in iedereen, was geschonden.

Het leek erop dat ik het wel redde: Linde, eigenwijs, vol zelfvertrouwen. Een sterke vrouw met fijne, lieve kinderen, die samen de hele wereld over vlogen. Het leverde fraaie beelden op, op de Facebook-, YouTube- en Instagram-accounts van Kiek en Pom. Het leken hoogtepunten, maar mijn dieptepunt was bereikt. Ik moest niet verder afglijden. Niet de paar mensen die echt belangrijk voor me waren voor de deur laten staan. Ik duldde niemand meer op het erf, dook weg. De telefoon liet ik overgaan. Niemand snapte mij.

Bang om gezien te worden, bang om gehoord te worden, wist ik niet meer hoe dat moest, leven. Het deed

zo'n pijn. Ik ging niet nóg eens naar de huisarts of de praktijkondersteuner, ik verwachtte dat het na verloop van tijd wel beter zou gaan. Maar dat het zo lang zou duren, kon ik niet vermoeden.

Schrijven ging ik, schrijven als panacee. Woord voor woord ontrafelde ik onze noodlottige liefdesgeschiedenis. Ik ontdekte dat de waarheid niet bestond. Dat we met een verbijsterend complexe ziekte te maken kregen waar we ons jarenlang, dag in dag uit, toe moesten zien te verhouden. We maakten fouten, uiteraard, we waren niet perfect maar deden ons uiterste best. Uit liefde. Het was wat het was en in ons geval helaas onomkeerbaar.

Ik deel dit verhaal over mijn gezin. Een verhaal uit de praktijk, over onbespreekbare thema's, over zaken die ik eigenlijk liever voor mezelf had willen houden. Maar alleen door eerlijk te zijn, kan dit boek ogen openen. Misschien kan het maatschappelijk bewustzijn creëren of aanzetten tot een gesprek over en met mensen in rouw, met psychische klachten of een doodswens, want ze zijn niet gek!

Omdat we genoeg geleden, geworsteld en overwonnen hebben, deel ik slechts *wijsheid* zonder onze privacy prijs te geven. Lees met je hart, schort je oordeel op, misschien kun je me begrijpen.

1.

ZONDAG

We maakten een afspraak om op zondagmiddag met z'n vieren te gaan zwemmen. Wat we toen nog niet wisten was dat Kiek en Pom Wester na deze zwempartij nooit meer zouden zien. Een paar weken eerder namen we al eens afscheid. Hij regelde een luchtballon, dat was zijn laatste wens.

Ik wachtte ze op in de snikhete zwembadkantine, aan een tafeltje bij het grote raam dat de zwemzaal scheidde van de kantine. Ze hadden de grootste lol. Met een waterdichte camera filmde ze het wanneer Wester een hoekduik maakte vanaf de hoge plank en ook hoe hij, onder water, lachend naar ze toe zwom. Daarna lagen ze met z'n drieën op een groot blauw vlot te dobberen. Wester praatte veel, druk gebarend met zijn handen.

Toen het zwembad dicht ging, liepen ze bibberend van de kou naar de warme douches. Wester niet, hij kleedde zich snel aan en kwam als eerste, in z'n eentje naar me toe.

Doodsbang was ik geworden voor hem, voor zijn gedachten, voor wat hij ging doen. Toen we samenleefden was hij nog te volgen. Ik zag waar hij mee zat, wat hem bezighield. Ik zag hoe het met hem ging en vaker nog, hoe slecht het met hem ging. Hier, nu, was ik hem kwijt. Hij bleef voor me staan, gooide het er direct uit, een vraag die hem waarschijnlijk al een tijd bezighield: *Denk je dat het nog goedkomt tussen ons, Linde?* Mijn antwoord was, ik moest er even over nadenken, heel

zachtjes: *Ik ben bang dat ik je niet kan vergeven.*

Dit was het meest afschuwelijke moment. Zelfs nu weet ik niet goed wat ik met dat antwoord bedoelde. Want het ging niet over het feit dat hij ziek was of de verantwoordelijkheid over het gezin niet aan kon en ons verliet, niet over zijn leugens en niet over zijn verliefdheden. Dat hij mij geen deel meer liet uitmaken van zijn dagelijkse strijd, was denk ik wat ik hem kwalijk nam. Ik wilde bij zijn oplossing horen. En toch gaf hij mij op, na dertig jaar, als partner, als medestrijder in zijn worsteling, in zijn stille hel. Ik vergaf het mezelf niet dat ik hem niet meer vond passen in ons huis, in ons leven. Het ging niet meer, hoeveel we ook van hem hielden, wij konden hem niet, nee nooit meer, gelukkig maken.

Wat was ik bang dat ik hier zijn lot bepaalde. Het is een moment waar ik me naar over voel, schuldig zelfs. Legde hij daar het lot over zijn leven in mijn handen? Was ik überhaupt ooit de verantwoordelijke voor hem, voor zijn gemartelde verstand en zijn rugzak vol persoonlijke ellende? Dat inzicht woog zwaar. Zijn leven zag er niet uit zoals hij dat graag wilde. Hoe kreeg hij het in de goede richting gekeerd? Dat moest hij zelf doen. En voor mij gold dat ik moest accepteren dat ik hem niet kon redden als hij dat niet wilde.

Hij moest de puinhoop opruimen die hij door de jaren heen zelf had veroorzaakt. Ik was misschien al veel te ver met hem meegegaan, bevreesd dat het ergens, veel eerder al mis zou gaan. Was de liefde die ik voelde dan nog wel liefde? Was het niet vervangen door angst om hem kwijt te raken? Niet aan een ander, nee, aan de dood.

We namen afscheid van hem, buiten voor het zwembad op de parkeerplaats en maakten nog een filmpje over de dingen die we binnenkort nog samen wilden doen. Hij zat vol ideeën, wilde naar oma, een pretpark en ijs eten en met die gedachte gingen we, na

een dikke knuffel, uit elkaar.

Ik reed met de kinderen naar huis, was nieuwsgierig naar waar ze in het zwembad over praatten en vroeg ernaar. Ze antwoordden: over school, turnen, vrienden en hij zei dat hij van ze hield en ze al het geluk van de wereld wenste. Ook dat hij hoopte dat ik een lieve man zou ontmoeten. Ze begrepen het niet, vroegen zich af hoe hij dit kon zeggen. Ze raakten in de war van deze gesprekken. Ze wisten wel dat hij ziek was, dat het iets was in zijn hoofd. We hadden ze verteld dat hij een bepaald stofje niet had en daar medicijnen voor kreeg.

Wat ze zagen was dat zijn handen trilden en dat hij ontstekingen had over zijn hele lijf. Het was ook niet te begrijpen. Natuurlijk merkten ze hoe droevig hij soms was. Ze werden daar zelf verdrietig van. Kiek zei dat hij alweer vertelde over de kist die hij had laten maken. Een houten doodskist, waar hij uit de plank aan het voeten-einde blokjes liet zagen. Vier kleine houten blokjes. We moesten huilen, alle drie.

Wester ging 's middags naar de verjaardag van zijn beste vriend Harm. Op het verjaardagsfeestje nam hij nog eens afscheid. Afscheid van de aanwezige vrienden en van iedereen, ook hier, zonder dat ze het wisten. Het was zijn laatste keer. Hij sprak er zijn lof en liefde uit en over ons alleen maar goeds. Hij wist het en ook wij wisten dat het niet aan ons lag, niet aan onze relatie en niet aan Kiek en Pom. Wester was ziek. De combinatie van karakter, genen, opvoeding en dat wat hij beleefde, maakte zijn keuze onomkeerbaar. Hij had zijn besluit genomen.

Kiek en Pom huilden zichzelf die avond in slaap. Ik probeerde ze te troosten, maar was zelf ontroostbaar.